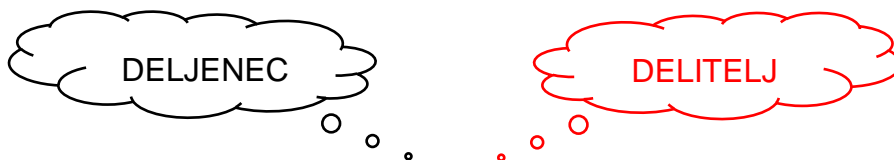

DELJENJE DECIMALNIH ŠTEVILK

V zvezek zapišite vse primere deljenja (račune) in preizkuse.

Do sedaj smo se naučili deliti naravna števila med seboj, pa tudi decimalna števila z naravnim številom.

Sedaj nam ostane še **deljenje dveh decimalnih števil**:

1. primer: $1,4 : 0,7 =$
2. primer: $3,5 : 0,25 =$
3. primer: $2,55 : 0,5 =$

Kadar je delitelj (drugo število) decimalno število, **ne začnemo kar takoj deliti, ampak moramo račun preoblikovati.**

Da bomo lažje razumeli, si pogledjmo primer:

Če 6 delimo z 2 ($6 : 2$), dobimo isti rezultat kot če 60 delimo z 20 ($60 : 20$), ali pa 600 delimo z 200 ($600 : 200$) in tako naprej. V vsakem primeru dobimo 3.

To pomeni: če obe številki pomnožimo z istim številom, pri deljenju dobimo isti rezultat.

Pri delitelju ne želimo imeti vejice. Kako se jo znebimo? Če ga pomnožimo z 10 (kadar ima eno decimalko), s 100 (kadar ima dve decimalki), s 1000 (kadar ima tri decimalke) ...

Pomembno je, da se pri delitelju znebimo decimalne vejice.

$$1,4 : 0,7 = 14 : 7 = 2$$

Zakaj množimo ravno z 10?
Ker ima delitelj 0,7 eno decimalko.

0,7 pomnožimo z 10, dobimo 7
(premaknemo vejico za eno mesto v desno)

1,4 pomnožimo z 10,
dobimo 14 (premaknemo
vejico za eno mesto v
desno)

Ker smo delitelja množili z 10,
moramo tudi deljenca množiti z 10.

Račun $1,4 : 0,7$ smo preoblikovali v račun $14 : 7$.

Z žepnim računalom preveri, koliko je $1,4 : 0,7 =$

$$14 : 7 =$$

Enako. Dobimo 2.

Naredimo še preizkus: $2 \cdot 0,7 = 1,4$ (vedno upoštevamo prvotni račun: $1,4 : 0,7 = 2$).

Ugotovitev: če ima delitelj eno decimalko, obe številki množimo z 10. Naprej delimo tako kot že znamo.

Kaj pa, če ima delitelj dve decimalki? **Obe številki pomnožimo s 100.**

$$3,5 : 0,25 = 350 : 25 = 14$$

100

Če 3,5 množimo s 100, dobimo 350.

Če 0,25 množimo s 100, dobimo 25.

Premaknemo vejico za dve mesti v desno.

Delimo: 350 s 25, saj dobimo enak rezultat kot če bi 3,5 delili z 0,25 (preveri z žepnim računalom).

Izračunali smo, da je $3,5 : 0,25 = 14$.

Preizkus: $0,25 \cdot 14$

025

100

03,50 (Odvečnih ničel NE pišemo, zato je rezultat 3,5.)

Ugotovitev: če ima delitelj dve decimalki, obe številki množimo s 100. Naprej delimo tako kot že znamo.

Poskusimo še tretji primer:

To že znamo izračunati.

$$2,55 : 0,5 = 25,5 : 5 = 5,1$$

0 5

2,55 množimo z 10, dobimo 25,5.
0,5 množimo z 10, dobimo 5.

Pr.: $5,1 \cdot 0,5$

$$\begin{array}{r} 00 \\ 255 \\ \hline 2,55 \end{array}$$

V tem primeru lahko ničle izpustimo. Pomembno je, da ima rezultat dve decimalki.

Pri prvem številu ni potrebno, da se znebimo decimalne vejice.

Še nekaj primerov (na tak način zapisujete v zvezek):

a) $1,6 : 0,2 = 16 : 2 = 8$

Pr.: $8 \cdot 0,2 = 1,6$

b) $1,6 : 0,02 = 160 : 2 = 80$

Pr.: $80 \cdot 0,02 = 0,16$

Ker znamo izračunati na pamet, ne računamo v stolpcu.

c) $19,25 : 0,25 = 1925 : 25 = 77$

$$\begin{array}{r} 175 \\ 0 \end{array}$$

Pr.: $77 \cdot 0,25$

$$\begin{array}{r} 154 \\ 385 \\ \hline 19,25 \end{array}$$

d) $9,45 : 0,6 = 94,5 : 6 = 15,75$

$$\begin{array}{r} 34 \\ 45 \\ 30 \end{array}$$

Pr.: $15,75 \cdot 0,6$

$$\begin{array}{r} 9,450 \end{array}$$